

Broedvogelinventarisatie 2023

BVK II

Muggenorchisvallei en Biberbunker

Mededeling nr. 355

Hans op den Dries
Marianne op den Dries
Vogelwerkgroep van de KNNV afdeling Hollandse Delta

©: KNNV afdeling Hollandse Delta

Broedvogelinventarisatie 2023

BVK II

Muggenorchisvallei en Biberbunker

Een publicatie van de Vogelwerkgroep van de Natuurvereniging Hollandse Delta,
een afdeling van de KNNV.

Mededeling nr. 355

Auteur: Hans en Marianne op den Dries
Onderzoekers: Hans en Marianne op den Dries, Karel Adriaanse

Omslagfoto:
Fotograaf: Marianne op den Dries

Foto's en tabellen:
Marianne en Hans op den Dries

Natuurvereniging Hollandse Delta
een afdeling van de KNNV

secretariaat:

Peter Vermaas

Schudegge 17

3224 BP Hellevoetsluis

Telefoon: 0181-324058

Email: secretaris@hollandsedelta.knnv.nl

Inhoudsopgave

1	Samenvatting	3
2	Aanbeveling.....	3
3	Inleiding	4
4	Gebiedsbeschrijving	5
5	Werkwijze	7
6	Resultaten	8
6.1	Broedvogels.....	8
6.1.1	Legenda afkortingen, broedcodes.....	8
6.1.2	Overzicht territoria BVK II 2023.....	10
6.1.3	Vergelijk territoria voorgaande jaren.....	11
6.2	Beschrijving enkele soorten	12
6.3	Niet broedvogels	14
6.4	Zoogdieren	15

1 Samenvatting

Een vergelijk van de soorten over de jaren heen is in dit gebied erg lastig, omdat er in de periode tussen 2012 en 2023 niet geteld is en er in beide teljaren vlak voor het telseizoen onderhoud is uitgevoerd (zie hiervoor hoofdstuk 4).

In het aantal broedvogels t.o.v. de laatst uitgevoerde telling in 2012 is er geen groot verschil. Wel is het aantal territoria van de boomleeuwerik gestegen van 2 naar 3 en is de boompieper met 2 territoria een nieuwkomer. Mogelijk is dit het gevolg van het kaalmaken van delen van het telgebied.

Ook is de gekraagde roodstaart een nieuwe soort. Deze soort is overigens de laatste jaren vaker in dit gebied waargenomen.

Helaas zijn er ook een paar soorten verdwenen, zoals fazant, kuifmees, zwarte kraai, groenling en putter.

2 Aanbeveling

Voor een aantal vogelsoorten, zoals boomleeuwerik, boompieper, roodborsttapuit, gekraagde roodstaart, fitis en grasmus is het goed om bepaalde gedeeltes van dit gebied goed open te houden en af te wisselen met struiken en boompjes.

Ook voor andere dieren, zoals ree en konijn en misschien zelfs zandhagedis, vormt dit een goed leefgebied.

3 Inleiding

In de periode van 12 maart tot en met 23 juni 2023 is vak BVK2 negen keer geïnventariseerd op alle broedvogels.

Doel van ZHL (Zuid-Hollands Landschap) met het periodiek inventariseren van de vogelstand in BVK2 is om het aantal broedgevallen van vogels vast te stellen.

Aangezien er in de afgelopen winter in een gedeelte van dit gebied grootscheeps onderhoud is verricht (zie hoofdstuk 4), is het van belang om te onderzoeken of hierdoor al veranderde resultaten te merken zijn.

De inventarisatie is hoofdzakelijk door ons uitgevoerd. Tijdens onze vakantieperiode is tweemaal geteld door Karel Adriaanse.

In dit verslag is een omschrijving van het gebied opgenomen en zijn de aantallen en de verspreiding van de vogelsoorten verwerkt.

5 april 2023

5 juni 2023

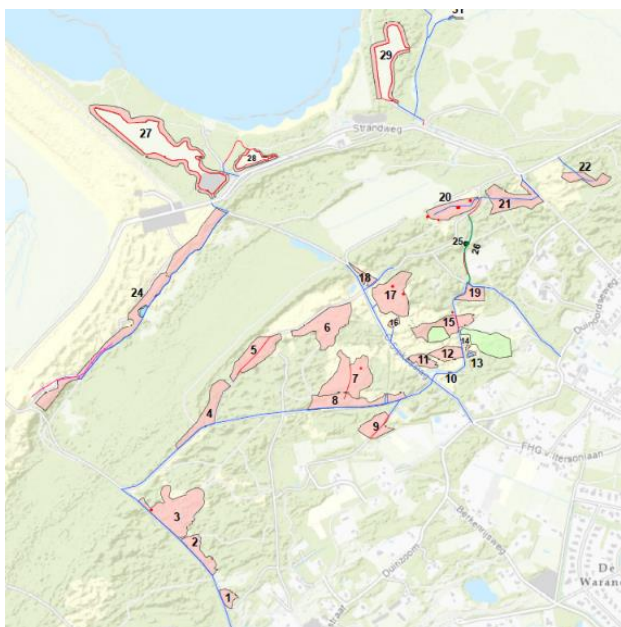
4 Gebiedsbeschrijving

Het telgebied BVK II (Muggenorchisvallei en Biberbunker) ligt in de duinen van Oostvoorne en grenst aan het Sipkesslag en het Vliegveld. In het telgebied bevinden zich een omheind terrein van de Biberbunker en enkele poelen. Het telgebied bestaat uit een mix van oude begroeide duinen en gemengde bossen van dennen, populieren en eiken. Het terrein is op de wandelpaden toegankelijk voor het publiek.

Een gedeelte van het gebied is in de winter van 2011-2012 kaalgekapt. Ook dit jaar is een ander gedeelte van dit gebied weer kaal gemaakt en is aan de destijds kaalgekapte delen onderhoud verricht. Navraag bij Menno van Lopik (ZHL) over deze maatregel leverde het volgende antwoord op:

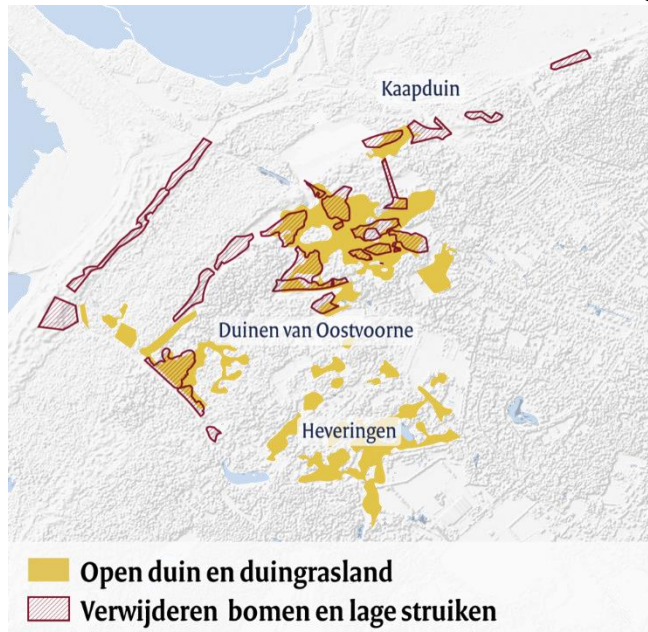
“In 2011 en 2012 is maar een beperkt deel gekapt en wat afgelopen jaar gedaan is is vele malen ingrijpender. Toentertijd is er met vrijwillige zagers veel afgezaagd en uitgedund en nu is het met wortel en al eruit gehaald waardoor ook de bodemsamenstelling veranderd is. Een deel van de humusrijke toplaag is tevens verwijderd.

Op de kaart hiernaast zie je alle vlakken waar grijs duinherstel plaatsgevonden heeft of nog gaat plaatsvinden.

De onderstaande kaart laat in geel zien waar alle vlakken grijs duin (die nog in redelijke staat zijn) zich nu bevinden. In deze kaart zijn ook de herstellvlakken ingetekend en dan zie je voor een groot deel dat alle vlakken met elkaar verbonden worden. Dit is nodig om soorten die afhankelijk zijn van dit type meer bewegingsruimte te geven en ze gelegenheid te geven hun populaties te versterken.

Wat de kaart niet laat zien is dat er ook verbindingen zijn van open duin met de open delen van Natuurmonumenten en met de Brielse Gatdam. Op deze manier versterkt ZHL de open duintypes voor het gehele Voornes Duin.

De stukken duin zijn weer opengemaakt door met machines alle bomen en struiken eruit te trekken. Hierdoor komt bijna het volledige wortelpakket mee en blijft er weinig voedselrijkere grond achter. We hebben wel een percentage struiken laten staan.

Hierdoor krijgt de duinnatuur op deze vlakken weer vrij spel en zullen we met gericht kleinschalig beheer de delen open houden. Dit blijft helaas nodig zolang de stikstofkraan niet ver genoeg dichtgedraaid is.”

Het gebied wordt extensief begraaasd door ongeveer 10 Exmoor-pony's en 10 Galloway-runderen om het open te houden. Tijdens de tellingen werden de dieren regelmatig gezien op verschillende plekken.

5 Werkwijze

Tijdens de telling zijn alle broedvogels geteld. De tellingen zijn verricht volgens de Sovon-normen.

Op 29 maart is de telling alleen gericht geweest op de spechten, vandaar dat deze telling als 5% telling genoteerd is.

Er is in dit gebied negen keer geteld, waarbij de duur van de telling ongeveer 55 minuten tot 2 uur was.

De meeste tellingen zijn aangevangen rond zonsopgang. Er is één avondtelling uitgevoerd.

Tabel 1 Overzicht teldagen 2023

Datum	Start	Eindtijd	Temperatuur	Wind	Bewolking
12 maart	05.55	06.50	2-3 °C	0-1 Z	100%
29 maart/5%	08.40	09.50	8-9 °C	1-2 W	100%
5 april	06.55	08.18	-1-3 °C	0	10%
15 april	06.13	08.00	6 °C	0-1	95%
25 april	06.00	07.50	6 °C	2-3 N	80%
8 mei	05.30	07.30	11 °C	0	100%
18 mei	20.30	22.10	12 °C	2 NO-O	0%
5 juni	05.20	07.00	11 °C	2-3 NO	40%
23 juni	04.50	06.00	15 °C	0	10%

6 Resultaten

6.1 Broedvogels

In tabel 2 op de volgende pagina zijn de teldagen, de soorten, de aantallen en de hoogste broedcodes van de waarnemingen per telling weergegeven.

Hoofdstuk 6.1.2 geeft het aantal territoria na autoclustering in het Sovon systeem aan. In de tabel in hoofdstuk 6.1.3 wordt een vergelijking gemaakt tussen de verschillende teljaren.

Van een aantal soorten is een beschrijving gegeven in hoofdstuk 6.2

Tot slot zijn in dit hoofdstuk een aantal waarnemingen opgenomen van niet-broedvogels en zoogdieren (hoofdstuk 6.3 en 6.4)

6.1.1 Legenda afkortingen, broedcodes

ab : aantal broedvogels (territoria)

hb : hoogste broedcode.

Hieronder is een korte beschrijving weer gegeven van de door Sovon gehanteerde broedcodes.

0. Overig / buiten broedbiotoop
1. Volwassen individu
2. Zingend of baltsend individu
3. Paar (bij balts of zang code 5)
4. Territoriumgedrag
5. Baltsend paar (ook paring)
6. Waarschijnlijk nestplaats
7. Alarmeren, waaks gedrag
8. Vogel met broedvlekken
9. Nestbouw
10. Afleidingsgedrag
11. Pas gebruikt nest
12. Pas uitgevlogen / dons-jongen
13. Bewoond nest (bezoek ouders)
14. Transport voedsel en ontlasting
15. Nest met eieren
16. Nest met jongen

Voor een uitgebreide omschrijving van bovenstaande codes zie: www.Sovon.nl bijlage 4 uit de handleiding BMP (Broedvogel Monitoring Project).

Tabel 2 Overzicht waarnemingen vogelsoorten per telling

soort	telldata																	
	12-3		29-3		5-4		15-4		25-4		8-5		18-5		5-6		23-6	
	ab	hb	ab	hb	ab	hb	ab	hb	ab	hb	ab	hb	ab	hb	ab	hb	ab	hb
Nijlgans					1	3												
Bergeend					1	5	1	5										
Wilde eend	1	3			2	1	2	1										
Havik			1	2														
Buizerd										1	1							
Waterral								1	1									
Houtsnip	1	2										1	1					
Holenduif							1	2										
Houtduif	1	2			2	5			1	2	3	2	1	1				
Groene specht			1	2	1	1	1	2					1	2				
Grote bonte specht			4	2	3	5	2	2	1	2	2	2	3	2	4	2	2	1
Boomleeuwerik	1	2	2	7	2	2	2	7	1	2	1	2			2	7	3	5
Boompieper							1	2	1	2			1	2	1	2		
Winterkoning					1	7	1	7	1	7	4	2			2	2	1	2
Heggenmus					1	2	1	2	1	2	1	2						
Roodborst	9	2			3	2	10	2	14	2	19	2	14	2	6	2	1	2
Gekraagde roodstaart							1	1			1	2			1	14		
Roodborsttapuit									1	1	1	1			2	14		
Merel	2	7					3	7	6	7	6	2	7	3	4	14	3	7
Zanglijster	2	2			2	2	1	2			1	2	2	2	2	2	2	7
Bosrietzanger													1	1				
Braamsluiper									1	2								
Grasmus							1	2	4	6	4	2	2	2	1	7	3	7
Tuinfluit									3	2	4	2	1	2	2	7		
Zwartkop							1	2	4	2	10	2	1	2	3	2		
Tijftjaf					10	2	6	2	7	2	10	2	4	2	5	7	10	2
Fitis					10	2	14	2	9	2	13	2	7	2	9	14	3	2
Staatmees											2	3	1	12			1	12
Pimpelmees					1	3	2	2	3	7	3	2	1	2	2	14	2	2
Koolmees					4	14	5	2	8	2	11	2			4	12	4	12
Boomklever					1	2												
Boomkruiper					2	2											2	2
Gaai					2	3			2	1			1	1	2	1		
Ekster															1	1		
Zwarte kraai									1	1	1	3	1	1	1	1		
Vink					1	2	1	2	1	2	3	2	1	2	1	1	2	2
Keep					1	1												
Groenling					1	1												
Kneu											1	3	1	3	3	3		
Goudvink					1	1	1	1	3	2					1	3		
Totaal aantal soorten	7		4		22		21		22		22		20		22		14	

6.1.2 Overzicht territoria BVK II 2023

Soorten	a.b.(h.b.)	Bijzonderheden
Wilde eend	1 (3)	Zie hoofdstuk 6.2
Houtsnip	1 (2)	Zie hoofdstuk 6.2
Holenduif	1 (2)	Zie hoofdstuk 6.2
Houtduif	3 (5)	
Groene specht	1 (2)	Zie hoofdstuk 6.2
Grote bonte specht	3 (5)	Zie hoofdstuk 6.2
Boomleeuwerik	3 (7)	Zie hoofdstuk 6.2
Boompieper	2 (2)	Zie hoofdstuk 6.2
Winterkoning	2 (7)	
Heggenmus	2 (2)	
Roodborst	19 (2)	Zie hoofdstuk 6.2
Gekraagde roodstaart	2 (14)	Zie hoofdstuk 6.2
Roodborsttapuit	1 (14)	Zie hoofdstuk 6.2
Merel	7 (14)	
Zanglijster	2 (7)	
Braamsluiper	1 (2)	Zie hoofdstuk 6.2
Grasmus	5 (7)	
Tuinfluits	4 (7)	
Zwartkop	10 (2)	
Tjiftjaf	11 (7)	
Fitis	16 (14)	
Staatmees	2 (12)	
Pimpelmees	4 (14)	
Koolmees	11 (14)	
Boomkruiper	1 (2)	Zie hoofdstuk 6.2
Gaai	2 (3)	
Vink	3 (2)	
Kneu	2 (3)	
Goudvink	2 (3)	Zie hoofdstuk 6.2
Totaal aantal territoria	124	
Totaal aantal soorten	29	

6.1.3 Vergelijk territoria voorgaande jaren

Soort/jaar	2012	2023
Wilde eend		1
Sperwer	1	
Fazant	2	
Houtsnip	1	1
Holenduif		1
Houtduif	2	3
Groene specht	1	1
Grote bonte specht	2	3
Boomleeuwerik	2	3
Boompieper		2
Winterkoning	4	2
Heggenmus	5	2
Roodborst	11	19
Gekraagde roodstaart		2
Roodborsttapuit	1	1
Merel	10	7
Zanglijster	2	2
Braamsluiper		1
Grasmus	7	5
Tuinfluitier	5	4
Zwartkop	10	10
Tjiftjaf	10	11
Fitis	21	16
Staartmees	4	2
Kuifmees	1	
Pimpelmees	6	4
Koolmees	10	11
Boomkruiper		1
Gaai	2	2
Zwarte kraai	1	
Vink	2	3
Groenling	1	
Putter	1	
Kneu	1	2
Goudvink	1	2
Totaal aantal broedparen	127	124
Totaal aantal soorten	29	29

Bij deze tabel moet opgemerkt worden dat de tellingen door drie verschillende tellers zijn uitgevoerd:

2004: In dit jaar schijnt er een telling te zijn uitgevoerd, maar helaas zijn om onduidelijke redenen betreffende gegevens niet meer beschikbaar. De paar territoria die wel bekend waren zijn niet opgenomen in dit verslag. Dit heeft namelijk geen toegevoegde waarde omdat de bekende gegevens niet reëel zijn en daarom niet geschikt om te gebruiken.

2012: Karel Adriaanse

2023: Hans, Marianne op den Dries en Karel Adriaanse

6.2 Beschrijving enkele soorten

Wilde eend (1)

De wilde eend is een nieuwe soort voor dit gebied en leek even met twee paar aanwezig te zijn. Uiteindelijk is er besloten, met de Sovon-normen en een geschikte broedbiotoop in het achterhoofd, het op één territorium te houden.

Of dit ene paar ook daadwerkelijk tot broeden, of jongen grootbrengen is gekomen kan niet worden gezegd. Er is geen duidelijke aanwijzing van een nestlocatie geweest en er zijn in een later stadium ook geen jongen gesignaleerd. Het paar is kort na de inventarisatie periode nog wel op ingebrachte locatie gezien.

Houtsnip (1)

De houtsnip lijkt een gemakkelijke soort om te inventariseren, maar onderzoek heeft uitgewezen dat het lang niet altijd gezegd is dat het baltsende (rondvliegende) mannetje ook daadwerkelijk op die locatie een territorium heeft.

Toch houden wij hier de Sovon-normen aan, omdat ook Sovon hier constant probeert op in te spelen en zondig passen zij door vernieuwde kennis de normen aan.

De fusie afstand van de houtsnip is 1000 meter. Aangezien er in het naastgelegen vak BVK V van Itersonbos ook 2 territoria vastgesteld zijn, is het de vraag of de door ons waargenomen houtsnip bij één van deze territoria hoort of op zich staat. Een houtsnip heeft namelijk ook een groot activiteitsgebied (20-150 ha). Een simultaantelling in beide gebieden zou meer uitsluitsel hebben kunnen geven.

Holenduif (1)

Ook de holenduif is een nieuwe soort voor dit gebied. De soort heeft een zeer kenmerkende zang en dit geluid is relatief goed en gemakkelijk waar te nemen. Ook een rondvliegend exemplaar kan door geoefend oog gemakkelijk worden herkend. De soort is redelijk talrijk en zo ook in onze omgeving in veel verschillende biotopen aanwezig.

De gedeeltes van de duinen met wat oudere grote bomen bieden kennelijk goede nestmogelijkheden om als broedvogel in een holte tot broeden te komen.

Groene specht (1)

De groene specht is eveneens lastig in kaart te brengen, omdat het lachende geluid van zeer ver gehoord kan worden. Daarnaast is zijn territorium ook vrij groot (1000 meter), waardoor dubbeltelling niet uitgesloten is.

Het is daarom zaak de Sovon-normen goed na te leven en vooral alle vlieg- en andere activiteiten van deze soort goed in kaart te brengen. Er zijn tijdens deze inventarisatie vier waarnemingen genoteerd waarvan drie om een roepend exemplaar ging. Roffelen (dat als zang voor dit geslacht wordt gehanteerd) wordt zelden waargenomen, omdat deze soort dat bijna nooit doet.

Grote bonte specht (3)

De grote bonte specht is in de duinen en omgeving zeer talrijk. Toch moet kritisch worden omgegaan met waarnemingen. Net als de mannetjes kunnen de vrouwtjes ook roffellen, alleen is dit minder krachtig.

Het aantal territoria voor dit deel van de duinen is op drie gekomen. Rondom dit gebied zijn ook veel roffelende vogels gehoord.

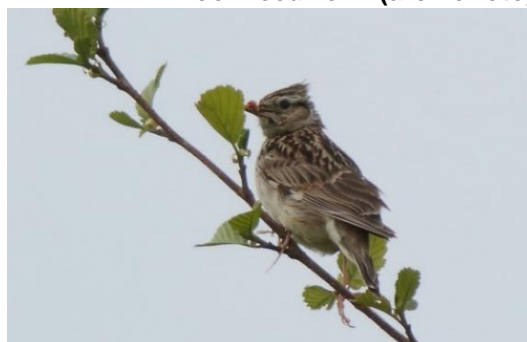
Boomleeuwerik (3)

Alleen al de fantastische zang van de boomleeuwerik zou voor menig inventariseerder een reden zijn dit soort gebieden te gaan monitoren.

Van de drie territoria gedroeg één exemplaar zich zeer heimelijk. Zachtjes zingend met voer in de bek zat deze vogel 'geduldig' te wachten tot wij weer verdergelopen waren.

Sinds het openmaken van de duinen is met name deze soort weer een redelijk algemene soort van dit gebied geworden.

Boomleeuwerik (archieffoto)

Boompieper (2)

Ook de boompieper vaart wel bij het halfopenlandschap. De twee territoria die zijn genoteerd betroffen wel vogels die weinig zangactiviteiten vertoonden.

Boompieper (archieffoto)

Roodborst (19)

De roodborst is ten opzichte van 2012 fors (11 – 19) toegenomen. Deze soort doet het de laatste jaren in de buitengebieden sowieso goed. Al lijkt het tijdens ringsessies aan het Parnassiavlak wel anders te zijn. De vangsten in de periode na het broedseizoen vallen erg tegen. Dus is het de vraag of de broedresultaten ook in verhouding staan tot de bezette territoria. Overigens is het niet bekend of de gevangen vogels van het Parnassiavlak ook de vogels zijn van de Duinen van Voorne.

Gekraagde roodstaart (2)

Deze soort is een vaste broedvogel van de Duinen van Voorne. In 2012 is deze soort niet in BVK II waargenomen, maar uit ervaring is bekend dat in de omliggende gebieden wel waarnemingen zijn gedaan. Ook zijn van deze kleurrijke vogel, in de jaren voorafgaand aan dit telseizoen, territoriale waarnemingen bekend in BVK II, waardoor niet helemaal kan worden gezegd dat de soort nieuw is in dit deel van de duinen.

Of de vogel in het noordelijkdeel van BVK II werkelijk in het gebied heeft gebroed is niet helemaal zeker, omdat ook zang van het mannetje in het bos aan de overzijde van de weg is waargenomen.

Roodborsttapuit (1)

Na het openmaken van grote delen van het gebied zijn er vele potentiële biotoopjes voor de roodborsttapuit ontstaan. We hebben natuurlijk altijd te maken met de fusieafstand zoals deze door Sovon bepaald is, maar strikt genomen bepalen de vogels zelf wel hoe ver ze uit elkaar willen broeden. De waarnemingen van de aangetroffen individuen liggen op één na dicht bij elkaar. De afwijkende waarneming zou op zich kunnen staan, maar er zijn te weinig aanwijzingen dat er een tweede territorium was, dus geldt de fusie afstand en blijft het één territorium.

Braamsluiper (1)

Deze lijkt een nieuwkomer, al is het wel een soort die in de duinen meer voorkomt. Er is natuurlijk weinig vergelijk. De toekomst zal moeten uitwijzen of de soort in aantal zal toenemen. De braamsluiper is geen honkvaste broedvogel, maar meer een opportunist. Daar waar geschikte vegetatie zich voordoet is er zomaar kans dat hij aanwezig is.

De soort broedt in lage struikbegroeiing, in bosranden en kaalslag in bossen etc. Dichte donkere dekking heeft de voorkeur.

Boomkruiper (1)

De boomkruiper is een algemene broedvogel van ons gebied. Hij komt op veel plaatsen voor. Het aantal van één territorium is laag. Er is tijdens de 3e telling in het gebied, wel nog op een tweede locatie een waarneming gedaan van een volwassen individu, echter was deze buiten de datumgrens die voor deze soort is gesteld door Sovon.

Goudvink (2)

Twee territoria goudvink is voor zo'n klein gebied best goed te noemen. De Duinen van Voorne kennen een behoorlijke dichtheid aan goudvinken. Ook op de meer noordelijk gelegen ringbaan worden zeer regelmatig goudvinken gevangen, wat landelijk gezien zelfs jaloersmakend is. Hetzelfde wat voor de roodborst geschreven is, geldt misschien ook voor de goudvink, namelijk dat het niet zeker is of dezelfde vogels gevangen worden die in de Duinen van Voorne een territorium hebben gehad.

6.3 Niet broedvogels

Hieronder zijn enkele leuke en opmerkelijke waarnemingen voor 2023 vermeld.

soort	aantal	Bijzonderheden	
Grote zilverreiger	1	Zie bijzonderheden	
Blauwe reiger	1	Zie bijzonderheden	
Nijlgans	1	Op 5 april 1 paar overvliegend gezien	
Bergeend	2	Zie bijzonderheden	
Havik	1	Op 29 maart gezien	
Buizerd	1	Op 8 mei gezien	
Waterral	1	Zie bijzonderheden	
Scholekster	1	Op 12 maart gezien en gehoord	
Watersnip	1	Op 25 april 1 ex. opvliegend	
Beflijster	1	Zie bijzonderheden	
Bosrietzanger	1	Zie bijzonderheden	
Boomklever	1	Zie bijzonderheden	
Ekster	1	Op 5/6 waargenomen	
Zwarte kraai	1	Op meerdere dagen gehoord/gezien	
Keep	1	Op 5/4 gehoord	
Groenling	1	Zie bijzonderheden	

Toelichting op een aantal niet broedvogels:

Blauwe reiger / grote zilverreiger

Beide soorten zijn foeragerend waargenomen in de poeltjes. Kennelijk is er voldoende voedsel voor deze grote reigerachtigen.

Voor de grote zilverreiger (15 april waargenomen) wordt in steeds meer delen van ons gebied foeragerend waargenomen. Hun voedsel bestaat voornamelijk uit vis en amfibieën.

Blauwe reiger

Bergeend

Op 5 en 15 april is een baltsend paar vliegend over het gebied waargenomen. Beide data vallen buiten de datumgrenzen. Ondanks dat er genoeg geschikte plekken zijn waar de bergeend zijn nest zou kunnen kiezen, hebben wij geen bevestiging gekregen dat binnen de normen van Sovon het juiste criterium genoteerd kon worden. De nabije omgeving biedt ook voldoende ruimte en geschikt biotoop. De kans dat dit paar tijdens de baltsvlucht over BVK II vloog was dus zeer groot en was dan ook niet direct een reden om aan te nemen dat deze soort als broedvogel genoteerd kan worden.

Bergeend (archieffoto)

Waterral

Deze soort is op 25 april gehoord. In eerste instantie waren wij verbaasd het geluid van de waterral te horen. Het leek absoluut niet een geschikt biotoop. Bij nader inzien bleek er een heel klein poeltje (met zelfs wat riet) in het bosschage te liggen. Dit poeltje was niet direct zichtbaar voor het oog. Het bleef echter bij één waarneming, omdat de poel droogviel. Wel bijzonder dat vogels meer zintuigelijke waarnemingen hebben dan een mens zich kan voorstellen, omdat deze soort zo maar in een onopvallend stukje gebied een mogelijk geschikt biotoop vindt.

Beflijster

April is de maand van doortrekkende beflijsters. Op 15 april is een luid tekkend exemplaar gehoord en gezien. Over heel het eiland Voorne-Putten (inclusief de Maasvlake) worden en zijn ook nu veel beflijsters gezien. Het is een lijsterachtige van de alpen en het hoge noorden. De vogels die bij ons langs trekken zijn de Noord-Europese vogels.

Bosrietzanger

In hetzelfde poeltje waar de waterral werd aangetroffen is later in het seizoen (18 mei, ongeveer de datum van binnenkomst) ook de voorzichtige zang van de bosrietzanger waargenomen.

Vanwege het imiterend vermogen van bosrietzanger en spotvogel was er lichte twijfel over de soort. Omdat de betreffende vogel maar heel kort enkele klanken produceerde en er bij vervolgtellingen ook geen nieuwe waarnemingen van de vogel zijn gedaan, hebben wij besloten het geen territorium te laten zijn.

Boomklever

De boomklever is slechts één keer (5 april) gehoord in het gebied met zijn luide zang. De locatie was aan de rand van het gebied. Op betreffende locatie net buiten het gebied zijn vaker waarnemingen genoteerd, waardoor de door ons aangetroffen vogel moet worden beschouwd als een broedende vogel van het naast gelegen (noordoostelijk) gebied.

Groenling

Eveneens op 5 april (voor de datumgrens) is een roepend individu waargenomen aan de noordrand van het gebied.

In principe is het geschikt biotoop, al is dit deel van de duinen wel erg droog en schraal.

6.4 Zoogdieren

Nederlandse naam	Bijzonderheden
Haas	Bij 4 tellingen 1 exemplaar gezien
Konijn	Bij 6 tellingen 1-2 exemplaren gezien
Ree	Bij de laatste 6 tellingen 1-2 exemplaren gezien
Egel	1 x op 15/4 gezien nabij Sipkesslag